

i Anledning af det af den højtærede Minister fremsatte Lovforslag, er det Afsnit i Ministerens Forelæggelsestale, hvori Ministeren siger, at han ikke venter, at Lovforslaget skal blive vedtaget. Men naar den højtærede Minister dertil knytter, at han venter, at en Behandling i et Udvalg vil kunne forberede Sagen til Gennemførelse i den kommende Rigsdag, maa jeg sige, at jeg tvivler noget om, at en saadan Udvalgsbehandling i den Henseende vil faa synderlig Betydning. Vi staar overfor en kommende Rigsdag, som bliver skabt paa et helt andet Grundlag end den nuværende. Ingen har nogen som helst Anelse om, hvor mange af de nuværende Tingmænd der vil komme tilbage, men een Ting er givet, og det er, at den kommende Rigsdag vil faa et andet Fysiognomi end den nuværende. Der vil komme mange nye Kræfter ind, og naar vi til den Tid skal have fat paa Jernbanespørgsmaal, maa disse tages op fra Bunden, for at de nye Medlemmer kan være med fra Begyndelsen i Arbejdet. Heraf følger, synes det mig, at det Arbejde, der gøres paa disse Jernbanelovforslag i Vinter, vil være temmelig omsonst. Men dertil kommer, at det er et saare uheldigt Tidspunkt at forelægge Lovforslag om en hel Række Jernbaner, eftersom vi staar saaledes i det, at vi ved Loven af 1908 har faaet vedtaget en Mængde Jernbaner, som endnu ikke er byggede, og som vi ikke er saa heldige at kunne bygge færdige under de nuværende Forhold. Der er forskellige Smaating, vi mangler for at kunne faa dem bygget med den Fart, som egentlig Hensigten var. Vi mangler f. Eks. Penge, og vi har meget vanskeligt ved at skaffe Sveller og Skinner og Vogne og Lokomotiver. Alle disse Omstændigheder gør, at det, som sagt, forekommer mig ikke at være den rette Tid nu at planlægge nye Jernbaneanlæg.

Men dette Forhold giver mig Anledning til at rette nogle Forespørgsler til den højtærede Minister. Vi har Jernbaner under Arbejde, og vi har Jernbaner færdige, med Hensyn til hvilke Bevillingshaverne har af de kommunale Penge maattet staa i et meget stort Forskud for Statskassen, saa at de har lidt et betydeligt Rentetab, og jeg vil gerne vide, hvorledes man i Statsadministrationen har tænkt sig det Forhold ordnet: om det er Meningen, at Bevillingshaverne, Kommunerne, skal tage dette Tab, eller det vil blive dækket, saa at de bliver holdt skadesløse for Rentetabet ved, at Statskassen yder et saa meget større Beløb end det i Loven vedtagne. Jeg vil ogsaa

gerne vide — og jeg tror, det har sin Interesse for Rigsdagen at faa at vide —, hvorledes Forholdene er med Hensyn til Muligheden for i Fremtiden at skaffe Penge til Baneanlæg, og tillige, hvilke Muligheder der er til Stede for at skaffe de Materialier, der skal til. Jeg ved, at der er Privatbaner under Bygning, der har meget svært ved at skaffe, hvad der skal bruges til Jernbaneanlægene: Sveller og Skinner, og jeg ved, at det for den danske Fremstilling af Jernbanevogne har haft sine Vanskeligheder at skaffe Jernbanehjul. Jeg ved, at Fabrikken „Scandia“, som ledes meget dygtigt, var saaheldig ved en dygtigt gennemført Handel sidste Sommer at skaffe sig Jernbanehjul paa en Tid, hvor Arbejdet ellers var lige ved at gaa i Staa. Jeg vil gerne vide noget om og ønsker, at Rigsdagen faar noget at vide om, hvorvidt der er Sandsynlighed for, at vi kan fortsætte Bygningen af Jernbanevogne her i Landet uden den Slags Vanskeligheder.

Saa ved jeg ogsaa, at det er meget vanskeligt i Øjeblikket at faa Lokomotiver hjem fra Udlandet. Saa godt som alle de Lande, vi ellers plejer at kunne faa Lokomotiver fra, har jo haft andet at tænke paa i Øjeblikket med deres Industri end at lave Lokomotiver, og det er derfor temmelig vanskeligt for os at faa Lokomotiver. Der er begyndt Bygning af Lokomotiver her i Landet for nogle Aar siden, og det forekommer mig, at de Prøver, vi har faaet paa danske Lokomotiver, lover godt for, at vi kan fortsætte med dette Arbejde. Men jeg ved ikke, hvorledes Forholdene er, om vi kan afhjælpe den Mangel, som i Øjeblikket er til Stede, navnlig med Hensyn til Rangerlokomotiver, ved at faa Lokomotiver bygget herhjemme, og om der i det hele kan faas Raastoffer og de forskellige Ting, som man skal bruge for at bygge Lokomotiver, saa at dette Arbejde kan fortsættes og vi kan faa den værste Mangel paa dette Omraade afhjulpet ved egen Kraft.

Det var altsaa en Del Spørgsmaal, som jeg tror, det vil have sin Interesse for Rigsdagen at faa besvaret af Ministeren. Saa vil jeg for øvrigt rette et Spørgsmaal om, hvor mange nye Jernbaner vi skal have, og om, hvornaar vi skal have dem. Med Hensyn til disse Spørgsmaal forekommer det mig, at det vilde være klogt, om vi tog Lære af Fortiden og i nogen Maade indrettede os, som man har gjort tidligere, og som gav det Resultat, der hedder Loven af 27. Maj 1908. Det forekommer mig nemlig, at naar de Jernbaner, som da blev vedtaget, en Gang er byggede, er der endnu adskillige Steder i